Kaderdocument
Voorjaar 2023

Programmaplan 2023-2027

20.000 INWONERS EEN STAP VOORUIT

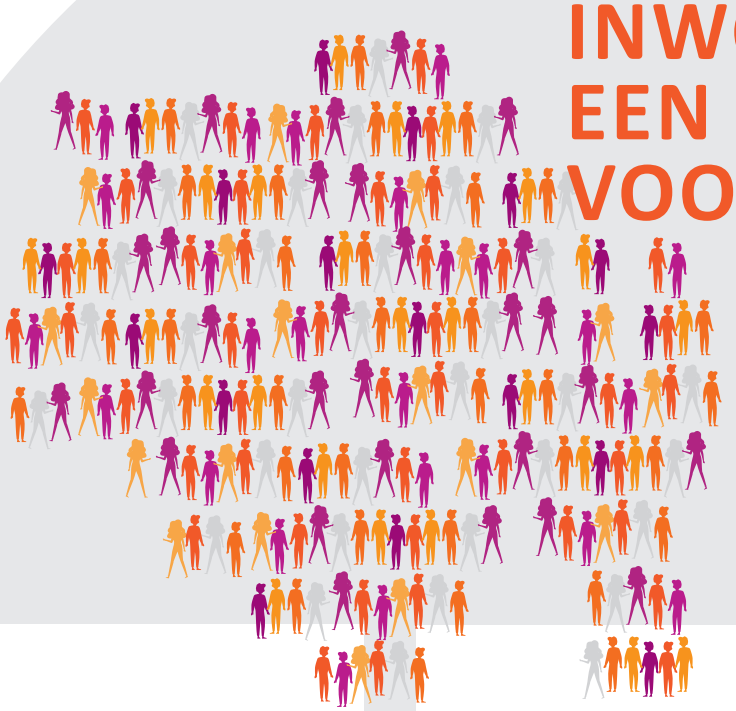

Werk in Zicht

Werk in Zicht in een samenwerkingsverband tussen gemeenten, UWV in Groningen en Noord-Drenthe.

Wij werken samen met

- Werkgevers
- Sociale partners
- Provincies
- Onderwijsinstellingen
- Opleidings- & Ontwikkelingsfondsen (O&O-fondsen)
- Brancheorganisaties
- Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)

Inleiding

In onze arbeidsmarktregio Groningen & Noord-Drenthe werken we al vanaf 2009 samen aan vraagstukken op de arbeidsmarkt. Deze samenwerking heeft zich steeds verder ontwikkeld en we hebben hiermee mooie resultaten behaald. Daar gaan we mee door.

We doen dat in een periode waarin we voor forse uitdagingen op de arbeidsmarkt staan. Maatschappelijke opgaven op het gebied van klimaat, woningbouw en zorg vragen kunnen alleen worden gerealiseerd als er voldoende en voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten zijn. En dat is niet eenvoudig. Er is sprake van krapte in vrijwel alle sectoren. Tegelijkertijd staan er nog mensen aan de kant en zijn er mensen die meer kunnen dan waarvoor zij worden ingezet (onbenut arbeids- en ontwikkelpotentieel). Dat betekent voor ons dat onze opdracht niet ophoudt bij de re-integratie en bemiddeling van mensen met een uitkering, maar dat we samen met onze partners (onderwijs, sociale partners, werkgevers, SBB) oplossingen zoeken voor het activeren van mensen die nu (nog) niet meedoen. Ook zoeken we oplossingen voor het vervullen van personeelsvragen bij bedrijven. We willen dat er niemand tussen wal en schip valt. Bijvoorbeeld omdat men niet tot een bepaalde doelgroep behoort of niet in aanmerking komt voor een bepaalde regeling. En het betekent dat onze opdracht ook betrekking heeft op het stimuleren en faciliteren van bedrijven om te investeren in een leven lang ontwikkelen en een inclusieve arbeidsmarkt.

In dit document zetten we op een rij wat wij de komende vier jaar gezamenlijk willen doen en vanuit welke kaders en uitgangspunten we dat gaan uitvoeren en organiseren. Hierin ligt de nadruk op wat wij als publieke partijen doen. We weten natuurlijk dat resultaten alleen kunnen worden behaald in nauwe samenwerking met werkgevers, vakbonden, opleidingsinstellingen, O&O-fondsen en SBB. We trekken daarom samen met hen op.

Daarin bouwen we vanzelfsprekend voort op de bestaande opgebouwde samenwerking tussen onze eigen organisaties en onze partners en de bewezen programma's, projecten en methodieken. Tegelijkertijd voegen we nieuwe elementen toe die de huidige situatie van ons vraagt.

We starten met een korte beschrijving van de stand van zaken en de ontwikkelingen en uitdagingen. Vervolgens formuleren we onze ambitie. Daarna noemen we de sporen die we daarvoor gezamenlijk willen bewandelen en een aantal concrete activiteiten waar we mee aan de slag gaan.

Wij zijn Werk in Zicht

We blijven vasthouden aan het principe dat werk, scholing, participatie en werkgevers geen grenzen kennen. Als onderdeel van de samenwerking in de arbeidsmarktregio is het daarom noodzakelijk om verder te kijken dan eigen gemeentegrenzen of organisatiegrenzen, want #samenwerkenloont!

Kenmerken van de arbeidsmarkt in onze huidige regio

In onze regio zijn 347.500 banen. De netto-arbeidsdeelname ligt rond de 3,5 procentpunten lager dan het landelijk gemiddelde. Dat betekent dat er in onze regio meer mensen aan de kant staan dan elders in ons land. Tegelijkertijd is er inmiddels ook sprake van krapte die naar verwachting een structureel karakter heeft.

In vrijwel alle sectoren is sprake van een tekort aan personeel. Dat heeft gevolgen voor de dienstverlening aan onze inwoners en voor de mogelijkheden van onze bedrijven om te kunnen ondernemen. Degenen die aan de kant staan, hebben gemiddeld een steeds grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Voor een deel van hen is die afstand niet meer te overbruggen. Maar ook van de mensen die aan het werk zijn, geldt dat zij risico lopen om niet volwaardig mee te (kunnen blijven) doen. Bijvoorbeeld omdat zij vanwege hun positie (flexibel contract, gedwongen zzp-schap) geen toegang hebben tot activiteiten om zich te ontwikkelen en daarmee de noodzakelijke vaardigheden voor toekomstige functies niet op kunnen doen.

Ongekend talent

Het ongekend talent in onze regio is momenteel 62.000 (volgens de gegevens van het CBS). Van hen zijn er naar schatting 14.000 die bekend zijn bij UWV en gemeenten. Voor het overige gaat het om mensen die meer (uren) willen werken of geen uitkering hebben.

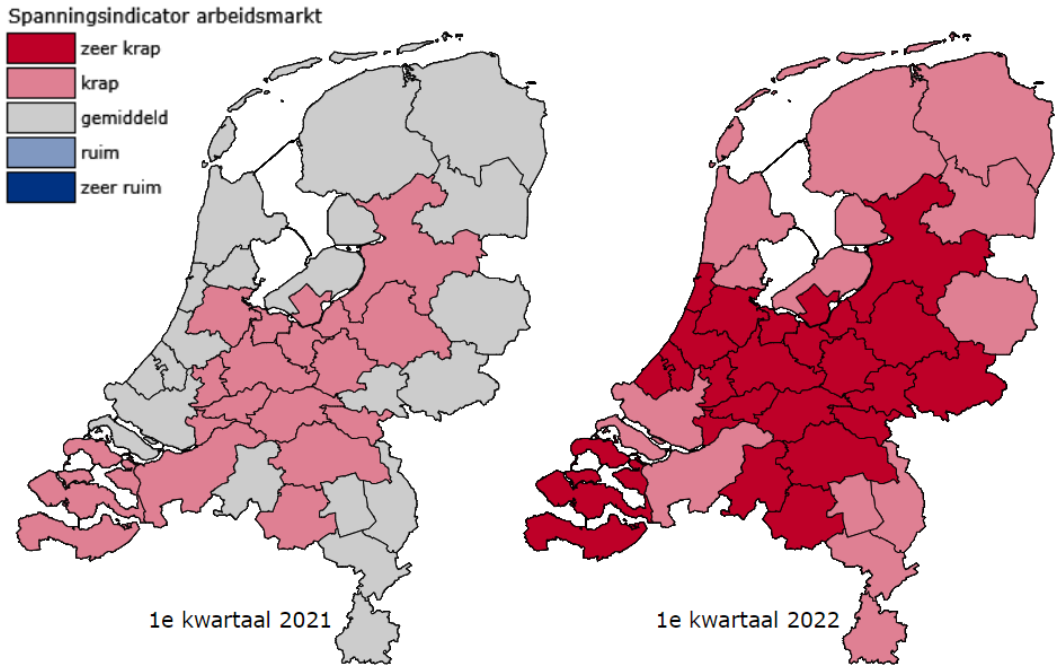

Werk in Zicht lost krapte niet op, maar krapte biedt wel kansen!

Als partners in Werk in Zicht kunnen we niet alle problemen van de arbeidsmarkt oplossen. Wel kunnen we een bijdrage leveren aan de arbeidsmarktopgave door een dienstverleningsaanbod voor alle inwoners die zonder hulp van de overheid niet tot ontwikkeling of arbeidsparticipatie komen.

Dat betekent dat we willen bijdragen aan de ontwikkeling van onze (met name kwetsbare) inwoners zodat zij (1) deel kunnen nemen aan de arbeidsmarkt, (2) zich in voorbereiding daarop en tijdens hun werk kunnen ontwikkelen en (3) "goed" werk hebben (= volwaardig, duurzaam werk met een goed inkomen en een goede werk-privé-balans, volgens het WRR-rapport "Het betere werk" (2020,R102)). Dat doen we door:

- Ongekend talent te activeren (bereiken);
- Inwoners vanuit de sociale zekerheid te begeleiden naar werk (ontwikkelen en duurzame inzetbaarheid);
- Werkenden (die tussen wal en schip vallen) te adviseren en ondersteunen in hun ontwikkeling (ontwikkelen en duurzame inzetbaarheid);
- Omdat onze opgave breder is dan bemiddeling en matching alleen, willen we onze ambitie ook anders formuleren. Met elkaar willen we (potentiële) deelnemers aan de arbeidsmarkt stappen laten maken, zodat zij actief kunnen worden en blijven in goed en duurzaam werk. Zodat we een impuls kunnen geven aan de arbeidsparticipatie én daarmee aan de economische ontwikkeling in onze regio.

Die ambitie vertalen we naar een concreet aantal. Niet om hierop afgerekend te worden, maar om met elkaar een concreet doel te formuleren waar we onze gezamenlijke inspanningen op richten. Met 20.000 inwoners die hun positie op de arbeidsmarkt verbeteren denken we een substantiële bijdrage te kunnen leveren aan de vraagstukken op de arbeidsmarkt. Daarin werken we samen met onze partners (onderwijs, sociale partners, werkgevers en SBB).

De resultaten van Kansrijk Opleiden naar werk (waarvan de tussenstand nu 2000 is) blijft onderdeel van de doelstelling en hier rapporteren we expliciet over.

20.000 INWONERS EEN STAP VOORUIT

Visie en doelen

Bij onze dienstverlening baseren we ons op een gezamenlijke visie en doelstelling, die voortbouwt op ons programmaplan van de afgelopen periode en waarbij we nog nadrukkelijker uitspreken dat we onze dienstverlening openstellen voor bredere doelgroepen dan personen uit de Participatiewet en de WW.

Visie

In onze arbeidsmarktregio zorgen wij ervoor dat mensen met een (potentieel) kwetsbare positie op de arbeidsmarkt weerbaarder en wendbaarder zijn.

Strategisch doel

Duurzame deelname aan de arbeidsmarkt in goede en volwaardige banen en een sterkere arbeidsmarktpositie voor mensen die het risico lopen niet (meer) deel te kunnen nemen of achterop dreigen te raken. Zo dragen we bij aan een goed werkende arbeidsmarkt waarin onze bedrijven beschikken over voldoende en goed personeel.

Landelijke ontwikkelingen

Op dit moment wordt er landelijk gewerkt aan een nieuwe arbeidsmarktinfrastructuur. Doel is om ervoor te zorgen dat voor alle leden van de beroepsbevolking die extra ondersteuning nodig hebben, dienstverlening op één plek te vinden en toegankelijk is. Los van de regeling waar men gebruik van maakt. De dienstverlening van de huidige RMT's, WSP's en Leerwerkloketten maken daar onderdeel van uit. Het gaat om een gezamenlijke infrastructuur van sociale partners, onderwijsinstellingen, SBB, gemeenten en UWV. Waarbij iedere partij bijdraagt vanuit eigen opdracht en verantwoordelijkheid. In 2023 worden de uitgangspunten van deze structuur uitgewerkt in een dienstverleningsconcept, een governance structuur en de bijbehorende wet- en regelgeving en financiering.

Wat gaan we doen om deze inwoners stappen te laten maken?

We richten onze activiteiten op drie sporen:

BEREIKEN
1

ONTWIKKELEN
2

DUURZAME INZETBAARHEID
3

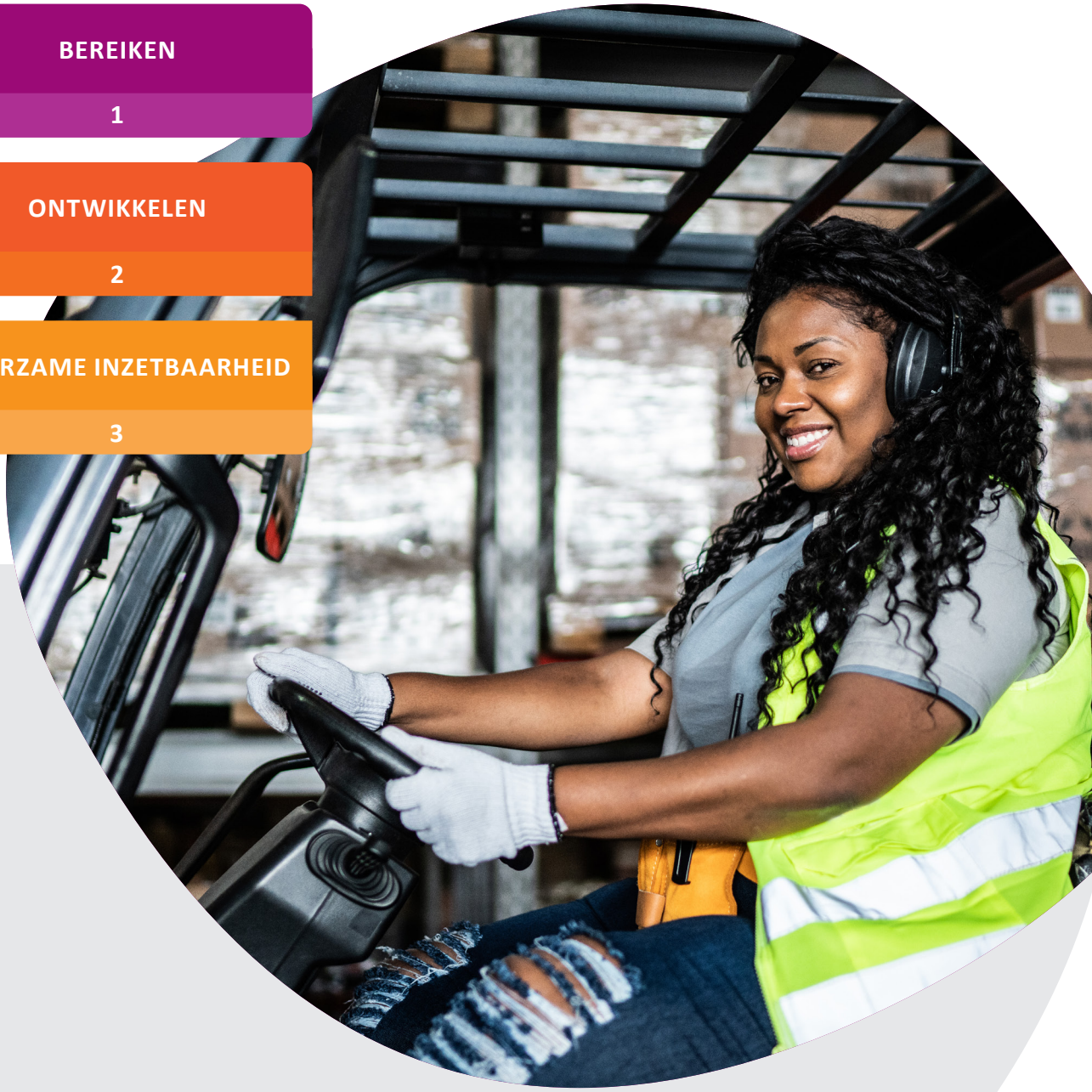

BEREIKEN

1

Ongekend talent in zicht

Wat?
We gaan actief op zoek naar het ongekend talent en het onbenut ontwikkelpotentieel, waarbij het talent van mensen centraal staat:

1. Een groep die nog niet (volledig) werkt maar hier wel direct toe in staat is;
2. Een groep die een stap in de ontwikkeling kan maken om dichterbij scholing, werk of participatie te komen;
3. Werknemers die zich kunnen ontwikkelen in hun werk of hun loopbaan.

We gaan actief op zoek naar en in gesprek met ondernemers die willen investeren in het leven lang ontwikkelen van hun medewerkers en een arbeidsorganisatie waarin talenten van bredere groepen worden benut.

Hoe?
We creëren een brede ingang voor iedereen. Met een sluitende dienstverlening waarmee we iedereen bedienen die zich zonder hulp van de overheid niet redt. We doen dat volgens het “No Wrong Door principe”. We verkopen geen nee en we helpen mensen altijd verder. We zetten in op marketing om onze dienstverlening onder de aandacht van inwoners en werkgevers te brengen. Bijvoorbeeld middels de merken Kansrijk Beroep en Werk in Zicht en door middel van specifieke activiteiten zoals de Talenttour.

Infrastructuur en dienstverlening
We zorgen voor een breed dienstverleningspakket in onze “infrastructuur” en stellen deze open voor brede groepen van de beroepsbevolking die extra dienstverlening nodig hebben. Die infrastructuur is dichtbij en kent in elke (sub-) regio een eigen dynamiek en invulling. De dienstverlening van het Talentperron, waar iedereen laagdrempelig terecht kan voor oriëntatie, advies en verwijzing naar ondersteuning, is hier een essentieel onderdeel van. Ook werkgevers in onze regio kunnen een beroep doen op onze dienstverlening en onze infrastructuur.

Dichtbij onze inwoners

Om ongekend talent te bereiken en werkgevers te inspireren op leven lang ontwikkelen, organiseren we de komende jaren talenttours. Op verschillende locaties in de subregio organiseren we events gericht op ontwikkeling. We faciliteren de basis regionaal, met een eigen lokale dynamiek toegevoegd vanuit de regio zelf.

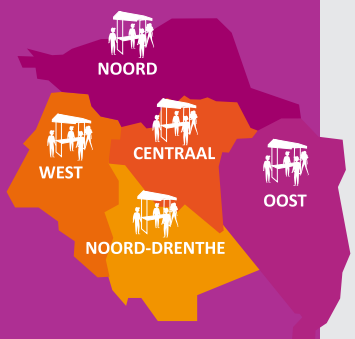

ONTWIKKELEN

2

Talent herkennen en ontwikkelen

Wat?

Het ontwikkelen van inwoners naar (ander) werk, scholing of participatie is de basis van onze dienstverlening. We bieden en ontwikkelen preventieve, proactieve en sluitende dienstverlening: van basisvaardigheden tot vakbekwaamheid. De dienstverlening is vraaggestuurd en gebaseerd op de ontwikkeling van talent op basis van skills en competenties.

Hoe?

De sluitende dienstverlening bieden en ontwikkelen we voor alle inwoners vanuit vijf stappen: dat doen we bij de verschillende stappen samen met verschillende partners. Zo zoeken we bij het bereiken van potentiële werkenden samenwerking met partners binnen het sociale domein, bij ontwikkelen en scholen met onderwijspartijen en bij matchen bij bedrijven. Maar het kan ook zo zijn dat de samenwerking met ondernemers over verschillende stappen heen loopt. Hierbij spelen partnerschappen met “strategische impactpartners” een belangrijke rol.

Begeleiden	Ontwikkelen	Oriënteren	Scholen	Matchen

Infrastructuur en dienstverlening

We gaan door met het bieden van bestaande vormen van dienstverlening die gericht is op de ontwikkeling van werkzoekenden en werkenden, stellen deze beschikbaar voor bredere doelgroepen en passen deze waar nodig aan aan de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- Kansrijk Opleiden (praktijkgerichte scholing)
- Het Leerwerkloket (keuzehulp)
- Praktijkverklaringen (validatie)
- De Route Arbeid en de Route Entree (preventief)
- De werkgeversdienstverlening
- De strategische impactpartners
- Het regionaal mobiliteitsteam

Hier besteden we meer aandacht aan

1. **Werkfittrajecten in verschillende sectoren (Kansrijk Talent)**
2. **Loopbaanadvies en -begeleiding**
3. **Ondernemersadvies aan ZZP-ers**
4. **WIZ-Ontwikkelcentra, integrale programma’s op het gebied van werk, zorg en welzijn**

DUURZAME INZETBAARHEID

3

Aanpassend vermogen versterken

Wat?
Wanneer bedrijven willen beschikken over personeel dat in staat is zich voortdurend aan te passen aan veranderende eisen en wanneer werknemers inzetbaar willen blijven op de veranderende arbeidsmarkt, is het van belang dat talent wordt benut en ontwikkeld. We dragen daarom bij aan de duurzame inzetbaarheid van werkenden.

Hoe?
We werken intensief samen met MKB'ers die willen investeren in de duurzame inzetbaarheid en het leven lang ontwikkelen van hun personeel. Een deel van hen beschouwen we als strategische (impact-) partners omdat zij deze aanpak combineren met de inzet voor een inclusieve arbeidsmarkt. We helpen hen met het (anders) werven, boeien en duurzaam binden van personeel. De komende periode organiseren we per branche ronde tafel gesprekken waarin we samen met VNO-NCW MKB Noord tot concrete acties willen komen om arbeidsmarktvraagstukken gezamenlijk aan te pakken.

Infrastructuur en dienstverlening
We ondersteunen bedrijven met andere manieren van werving en selectie, waardoor zij kunnen beschikken over talent waar zij nu nog geen zicht op hebben. Bijvoorbeeld door Open Hiring of andere vormen van CV-loos werven. Waar extra ondersteuning nodig is, kunnen we extra coaching bieden om de kans dat mensen aan het werk blijven te vergroten. We werken ook mee aan het stimuleren (en mogelijk organiseren) van activiteiten op het gebied van leven lang ontwikkelen van medewerkers.

Sociale impact partners

Bij de ondersteuning die we bieden, werken we zoveel mogelijk samen met bedrijven zodat de dienstverlening voor werkzoekenden en werkenden aansluit bij wat werkgevers nodig hebben. Daarbij streven we naar sociale impact partnerschappen waarin we met bedrijven een gezamenlijke aanpak opzetten voor werving, selectie, scholing, begeleiding, duurzame inzetbaarheid en een leven lang ontwikkelen. Met die partnerschappen dragen we bij aan een inclusieve, diverse en aantrekkelijke arbeidsorganisatie én aan een inclusieve arbeidsmarkt waarin het talent van mensen tot hun recht komt. Deze partners zijn ook ambassadeurs van een inclusieve arbeidsmarkt.

Van projectencarrousel naar sluitende dienstverlening

De samenwerking binnen Werk in Zicht bestond in eerste instantie vooral uit het gezamenlijk uitvoeren van projecten voor specifieke doelgroepen of voor specifieke activiteiten, soms geïnitieerd door beschikbare (incidentele) middelen. In de afgelopen periode hebben we al de nodige stappen gezet om verschillende projecten een vaste plek te geven binnen ons gezamenlijk dienstverleningsaanbod. Dit programmaplan is de volgende stap naar de structurele vormgeving van een gemeenschappelijk dienstverleningsaanbod voor verschillende groepen werkzoekenden, werkenden en werkgevers in onze arbeidsmarktregio.

Een gezamenlijke infrastructuur

We bouwen door aan een gezamenlijke infrastructuur waarin inwoners hun vaardigheden kunnen ontwikkelen of zich kunnen voorbereiden op werk. Die infrastructuur bestaat uit lokale of subregionale activiteiten (bijvoorbeeld binnen de sociale ontwikkelbedrijven) waarbij iedere gemeente uiteraard verantwoordelijk is voor de eigen activiteiten. Wel maken we deze toegankelijk voor elkaars doelgroepen en voor andere inwoners in de regio die extra hulp kunnen gebruiken.

Gezamenlijke dienstverlening

We bieden onze inwoners ondersteuning die we samen hebben ontwikkeld en die we voor iedereen in kunnen zetten. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om ondersteuning in de vorm van opleidingen (Kansrijk Opleiden) of loopbaanoriëntatie (het Talentperron). Deze activiteiten staan voor iedereen open en daarvan zijn we gezamenlijk eigenaar. Daarnaast bieden we afzonderlijk dienstverlening aan volgens eenzelfde methodiek. Bijvoorbeeld in de vorm van Werkfittrajecten en de (te ontwikkelen) subregionale centra voor ontwikkeling. In onze dienstverlening hebben we aandacht voor psychische gezondheid, sociale vaardigheden, taalvaardigheden, financiële vaardigheden en digitale vaardigheden.

Gezamenlijke randvoorwaarden

We realiseren één gezamenlijk klantvolgsysteem (E-porfolio) waarbij de klant zelf de regie heeft over zijn gegevens. Hieraan worden andere mogelijke systemen gekoppeld.

- We zorgen voor draagvlak en betrokkenheid bij alle onderdelen van de verschillende organisaties;
- We zorgen voor de gezamenlijke ontwikkeling van methodisch en professioneel handelen (bijvoorbeeld in de vorm van een WIZ-lab);
- We streven naar eenduidige dienstverlening voor werkgevers, waar het nuttig is harmoniseren we onze instrumenten;

Vervolg randvoorwaarden op volgende pagina >

- We werken samen bij de verwerving van subsidies en fondsen om onze dienstverlening te optimaliseren. Samen met partners. Omdat arbeidsmarktvraagstukken om een gezamenlijke aanpak vragen, doen we dat samen met sociale partners, onderwijsinstellingen, SBB en partijen binnen het sociaal domein.
  We stemmen de invulling van de toekomstige gemeenschappelijke infrastructuur en de dienstverlening die daarbinnen wordt aangeboden met hen af;
- We werken samen aan uitdagingen op armoedeval, kinderopvang en mobiliteit.

Randvoorwaarden 20.000 inwoners een stap vooruit

We creëren waarde voor inwoners door samen te werken op basis van SMART-doelstellingen voor onze dienstverlening en tegelijkertijd de uitvoering handelingsruimte en ontwikkelmogelijkheden te geven.

Monitoring

Om te bepalen of we onze ambities bereiken, faciliteren we vanuit het programmabureau eenvoudige en laagdrempelige monitoring en administratie op resultaten en middelen. Hierbij leggen we verantwoordelijkheden en beslissingsbevoegdheden zo dicht mogelijk bij de uitvoering. Het doel is om real time zoveel mogelijk inzicht te creëren in de voortgang waarop keuzes kunnen worden gebaseerd. De kern van de monitoring is inzicht in de mate waarin we erin slagen om de hoofdbelofte (20.000 inwoners een stap vooruit) te realiseren. Daarnaast kijken we naar de bijdrage die op de vijf onderliggende dienstverleningsthema's aan dat resultaat hebben geleverd. De komende periode werken we aan SMART-doelstellingen op elk van die vijf thema's.

Subsidies verwerven en verantwoorden

We zorgen dat we voor het realiseren van de doelen en de daarvoor benodigde dienstverlening samen extra middelen verwerven. Daarbij zorgen we voor een juiste afhandeling van de eisen die aan de (subsidie)middelen gesteld worden.

Communicatie

We zorgen voor heldere en duidelijke communicatie intern en extern.

Evalueren en leren

Er komt een cyclisch evaluatiesysteem waar alle lagen van de uitvoeringsorganisatie en waar nodig ook de stakeholders bij betrokken worden.

Vakmanschap

We zorgen voor de versterking van het vakmanschap van onze professional. Bijvoorbeeld door de kennis over en vaardigheden bij de begeleiding van nieuwe doelgroepen te versterken zodat de dienstverlening aan brede doelgroepen kan worden aangeboden. Het anders kijken naar talent en omgang met skills en competenties zijn hierbij belangrijke onderdelen. De doorontwikkeling van de WIZ-Academie die we intensief samen met direct leidinggevenden uit de uitvoeringsorganisaties opzetten draagt hier aan bij.

Korte termijn: drie acties

Om een impuls te geven aan de versterking van de gemeenschappelijke dienstverlening gaan we op korte termijn concrete activiteiten ontwikkelen, waarbij we deze zoveel mogelijk ook onderbrengen in een gezamenlijke subsidieaanvraag voor het Just Transition Fund (of andere fondsen die de komende periode beschikbaar komen).

1. Versterken van de Kansrijk Opleiden aanpak

We breiden de bestaande dienstverlening van Kansrijk Opleiden uit om nog meer en bredere doelgroepen zoveel mogelijk praktijkgericht te kunnen scholen in vaardigheden die nodig zijn om bestaande en toekomstige functies uit te kunnen voeren. Dat doen we samen met onderwijsinstellingen en bedrijven.
De uitbreiding en aanpassing bestaat uit:

- Het ontwikkelen en uitvoeren van arrangementen met bedrijven en onderwijsinstellingen die zijn gebaseerd op de ontwikkeling en matching op basis van skills (Competent.nl);
- Het (op basis van skills) ontwikkelen en uitvoeren van loopbaanpaden (van werkloosheid naar werk, van werk naar werk) en het breder beschikbaar stellen van de bestaande opleidingen.

2. Een dekkende infrastructuur van WIZ-ontwikkelcentra

Een deel van de mensen die nu nog aan de kant staan, bijvoorbeeld doordat er sprake is van problematiek op meerdere levensgebieden, kunnen met een integrale aanpak mogelijk de stap naar (een vorm van betaald) werk nog maken. We zorgen daarom voor een dekkend aanbod aan ontwikkelcentra waarin tegelijkertijd vaardigheden (werk, taal, financiën) worden versterkt en problemen op andere leefgebieden (schulden, gezondheid) worden aangepakt. We richten ons daarbij in eerste instantie op de eerste stap in de voorbereiding op banen die ontstaan als gevolg van de verschillende transities. Het zijn laagdrempelige centra waar brede groepen inwoners zich welkom voelen en de ruimte en mogelijkheden krijgen om hun positie op de arbeidsmarkt te versterken. We stellen een projectleider aan die een gezamenlijke aanpak en methodiek uitwerkt en deze omzet in een aanvraag voor JTF-subsidie.

3. Kiezen voor groene werkgelegenheid (klimaatbanen)

De krapte stelt ons voor een aantal principiële keuzes: blijven wij als publieke partijen en onze partners nog breed inzetten voor alle sectoren, functies en werkgevers die personeel vragen. Of richten we ons volledig op werk dat maatschappelijke waarde toevoegt en waar we niet zonder kunnen als we de opgaven op het gebied van energietransitie en zorg willen realiseren. We maken in overleg met vertegenwoordigers van de sociale partners en de onderwijsinstellingen een voorstel, op basis waarvan we kunnen besluiten om al dan niet te prioriteren. Daarbij kijken we nadrukkelijk ook naar de Regionale Investeringsstrategie (RIS 3).

Werk in Zicht

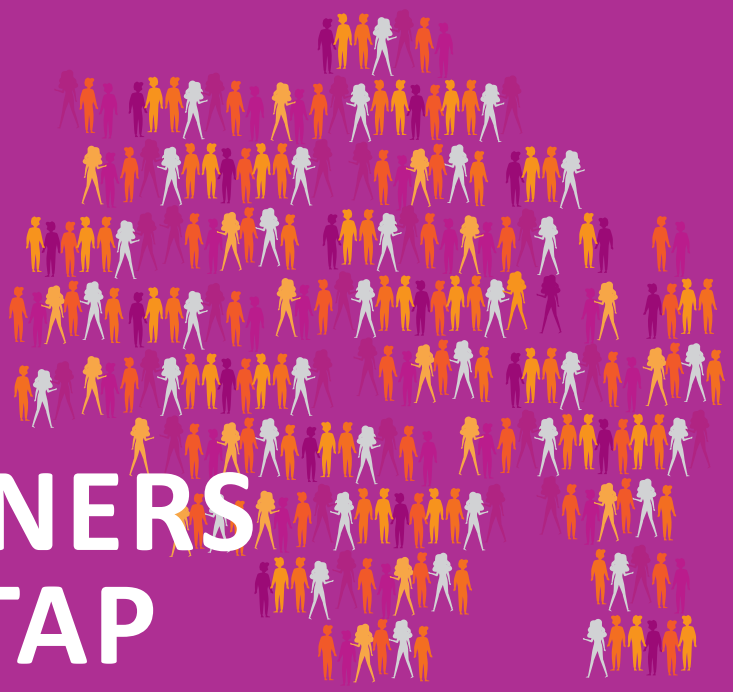

20.000 INWONERS EEN STAP VOORUIT

#samenwerkenloont!